

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

А.Д. Остапчук

2022 р.

«СХВАЛЕНО»:

на засіданні кафедри
виробничого та інвестиційного менеджменту
Протокол №9 від “27” квітня 2022 р.

Завідувач кафедри

М.М.Деліні

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Управління інвестиційною діяльністю та
міжнародними проектами»

Гарант ОП

Л.В. Шинкарук

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Креативні технології в управлінні проектами старт-ап

Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітня програма:	Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами
Факультет:	аграрного менеджменту
Розробники:	к.е.н., доцент Орехівський В.Г.

Київ - 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни: Креативні технології в управлінні проектами старт-ап

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь:	Магістр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	34	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	45 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з проблем управління проектами, що забезпечує впровадження міжнародних стандартів проектного менеджменту та орієнтацію на створення та дотримання формалізованих процедур, які регламентовані за часом реалізації, дотриманням вимог забезпечення фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами. Вивчення дисципліни дозволяє впровадити сучасні теоретичні підходи у практику управління проектами та набувають особливої актуальності в Україні, оскільки оновлення виробництва та залучення іноземних інвесторів вимагають покращення керованості при реалізації проектних пропозицій у швидко змінюваних умовах зовнішнього середовища та обмеженості ресурсів організації.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань: планування та реалізації проекту; обрання джерел фінансування реалізації проекту; обґрунтування напрямів вкладання власних коштів організацій; забезпечення максимальної прибутковості проектів; створення проектної команди та координації взаємодії учасників команди; мотивації проектної команди.

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**: основні теоретичні, методичні та організаційні основи проектного менеджменту; методи управління проектами; методи вибору й обґрунтування проектів; методи структуризації проектів; основні й допоміжні процеси планування проектів; механізм проектного фінансування; принципи формування організаційних структур управління проектами; методи контролю реалізації проекту; концепції управління якістю проекту; процедуру ініціації, розробки та реалізації проектів; процедуру мінімізації ризиків при управлінні проектами; основні схеми управління проектами.

Вміти: використовувати управління проектами як ефективний інструментарій підвищення ефективності управлінських рішень; розробляти концепцію проекту й декларацію про наміри; проводити техніко-економічне обґрунтування проекту; здійснювати вибір проекту на основі якісних і кількісних критеріїв; проводити структуризацію цілей, рішень і завдань за проектом; планувати хід реалізації проекту; складати кошторис і формувати бюджет проекту; розробляти організаційну структуру проекту; здійснювати моніторинг і контроль реалізації проекту; управляти ризиками проектів; оцінювати якість проекту. застосовувати інструментарій управління проектами в діяльності організацій;

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами
- Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.
- Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
- Здатність проводити дослідження, оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення та генерувати нові ідеї.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, виявляти, ставити та вирішувати завдання
- Здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді, виявляти ініціативу та підприємливість, діяти на основі етичних міркувань
- Здатність спілкуватися іноземною мовою, працювати в міжнародному контексті, використовувати інформаційні та комунікаційні технології

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- Здатність організовувати збір необхідної інформації, проводити її аналіз для подальшої розробки бізнес-плану
- Здатність ефективно здійснювати управління міжнародними проектами
- Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту в управлінні проектами
- Здатність здійснювати формування інвестиційних ресурсів
- Здатність здійснювати аналіз сучасної інвестиційної діяльності та міжнародного бізнесу
- Здатність приймати управлінські рішення при здійсненні управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами
- Здатність здійснювати управління реальними і фінансовими інвестиціями
- Здатність оцінювати ефективність програм та інвестиційних проектів.
- Здатність до пошуку та залучення різних джерел та інструментів фінансування проектів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ СТАРТ-АП														
Тема 1. Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання			1	1										
Тема 2. Теоретичні підходи до визначення проектів start-up			1	1										
Тема 3. Життєвий цикл start-up проектів			1	1										
Тема 4. Моделі реалізації start-up проектів			2	2										
Тема 5. Команда проекту start-up			2	2										
Разом за змістовим модулем 1			7	7										
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ТА РИЗИКАМИ ПРОЕКТІВ СТАРТ-АП														
Тема 6. Оцінювання вартості стартап			2	2										
Тема 7. Моделі фінансування стартапів			2	2										
Тема 8. Фандрайзинг як джерело фінансування соціальних стартапів			2	2										
Тема 9. Ризики			2	2										

проектів Start-up													
Разом за змістовим модулем 2		8	8										
Усього годин		15	15										
Курсовий проект (робота) з _____ <i>(якщо є в робочому навчальному плані)</i>		-	-	-		-		-	-	-			-
Залік	4												
Усього годин	34												

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ СТАРТАП

Тема 1. Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання

Підприємництво: визначення, види, функції. Еволюція підприємництва. Визначення підприємництва. Характеристики підприємців та підприємницької діяльності. Основні риси підприємців. Види підприємництва. Функції підприємництва.

Правове регулювання підприємницької діяльності. Правове регулювання підприємницької діяльності. Передумови здійснення підприємницької діяльності. Державне регулювання підприємницької діяльності. Законодавчі акти, що регулюють підприємницьку діяльність. Суб'єкти підприємницької діяльності. Обмеження підприємницької діяльності.

Організаційні форми підприємницької діяльності. Форма підприємництва. Одноосібне володіння. Товариство як форма організації підприємництва. Організаційні форми підприємництва за видами власності. Венчурне підприємництво. Принципи підприємництва. Оподаткування підприємницької діяльності.

Тема 2. Теоретичні підходи до визначення проектів start-up

Інновації як основа створення стартапів. Види інновацій: стабілізуючі та радикальні інновації. Сфера впливу інновацій.

Визначення Start-up. Дефініція Start-up. Еволюція стартапів.

Види стартапів та їх характеристики. Характерні ознаки Start-up. Стартапи, що масштабуються. Стартапи на продаж. Причини створення стартапів. Класифікаційні ознаки стартапів. Характеристика найбільш відомих стартапів.

Ресурси та партнери проектів Start-up. Основні ресурси стартапів. Стейкхолдери та їх характеристики.

Тема 3. Життєвий цикл start-up проектів

Характеристика життєвого циклу проектів стартап. Життєвий цикл стартапу. Характеристика стадій життєвого циклу стартапів. - початкова стадія Start-up «pre-seed», посівна стадія «seed stage», моделювання «prototype» або формування працюючого прототипу і тестування майбутнього Start-up, формування альфа (alpha) версії продукту або послуги проекту, створення закритої бета-версії (private beta) продукту або послуги, інсайт, запуск проекту у виробництво або рання Start-up-стадія «launch or early startup stage», Start-up-стадія «startup stage», - робота з першими клієнтами або пізня Start-up-стадія «first clients, or late startup stage», пост-Start-up-стадія або стадія зростання «growth stage», - стадія виходу «exit stage». Делегування повноважень.

Акселератор як чинник прискореного розвитку стартапів. Бізнес-акселератор. Особливості акселераторів. Характеристики акселераторів при університетах. Стартап студії.

Тема 4. Моделі реалізації start-up проектів

Загальні характеристики моделей. Поняття бізнес-моделі. Складові бізнес-моделі. Цінність бізнес-моделі. Функції бізнес-моделі. Процес побудови бізнес-моделі. Типи бізнес-моделей. Структура моделі Д.Дебелака.

Види бізнес-моделей проектів Start-up. Моделі Майкла Раппи. Модель Бланка-Дорфа, Модель бережливого Start-up (lean startup), Модель Олександра Остервальдера, Модель Джонсона, Модель Джонсона, Модель Л. Швайцера

Особливості маркетингової діяльності при розробленні і реалізації проектів start-up. Маркетингові комунікації проектів стартап. Особливості стартап маркетингу.

Підприємства-оператори преакселератори. Ініціація проекту. Визначення пре акселератора. Цільова група пре акселератора. Ціннісна пропозиція. Клієнтські сегменти програми пре акселерації. Бізнес-модель підприємства оператора-преакселератора.

Тема 5. Команда проекту стартап

Формування команди проекту. Формування команди проекту як управлінський процес. Визначення команди проекту. Підходи до формування команди. Підхід заснований на цілях. Міжособистісний підхід. Рольовий підхід. Проблемно-орієнтований підхід. Принципи командної роботи. Етапи формування команди. Типи колективів. Характерні ознаки ефективної команди. Гравці команди.

Розподіл ролей в команді. Підхід до розподілу ролей за М. Белбіном. Модель управлінських ролей Т.Ю.Базарова.

Змістовий модуль 2.

УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ТА РИЗИКАМИ ПРОЕКТІВ START-UP

Тема 6. Оцінювання вартості стартапа

Методи оцінювання вартості стартапів. Метод Беркуса. Метод підсумовування факторів ризику (RFS). Метод оцінки показників. Метод порівняльних транзакцій. Метод балансової вартості. Метод ліквідаційної вартості. Метод дисконтованих грошових потоків. Перший Чиказький метод. Метод венчурного капіталу

Тема 7. Моделі фінансування стартапів

Венчурне фінансування стартапів. Венчурний капітал. Ринок венчурного капіталу та його характеристики. Організаційні структури венчурного фінансування. Бізнес-янгели. Венчурний процес і його учасники. Принципи венчурного фінансування. Бутстрепінг як джерело фінансування стартапів. Визначення бутстрепінгу. Стратегія бутстрепінгу.

Краудфандинг як джерело спільного інвестування. Причини розвитку альтернативного кредитування. Визначення краудфандингу. Краудфандингові платформи. Моделі збору грошей на краудфандингових платформах. Реалізація проекту краудфандингу. Ризики та переваги краудфандингу.

Інвестиційні платформи та їх роль у пошуку інвесторів. Визначення інвестиційних платформ. Можливості інвестиційних платформ для інвесторів. Відомі інвестиційні платформи.

Тема 8. Фандрайзинг як джерело фінансування соціальних стартапів

Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу. Визначення фандрайзингу. Об'єкти фандрайзингу. Класифікація донорів: фонди, державні донори, напівприватні донори, приватні донори. Відмінності фандрайзингу та краудфандингу. Завдання та принципи фандрайзингу. Декларація етичних принципів фандрайзингу.

Процес фандрайзингу. Послідовність реалізації фандрайзингу. Цикл фандрайзингу. Характеристика етапів фандрайзингу. Інструменти фандрайзингу. Самофінансування та отримання фінансової підтримки. Джерела надходження коштів при фандрайзингу: благодійні сервітути, мережа Інтернет, вуличні збори, гроші з бюджету, ендавмент, заявки на грант, інші інструменти, листи до благодійників, особисті зустрічі, партнерські проекти, банківські розрахунки, публічні збори, разові акції, реклама, розпродаж сувенірів, розсилка листів подяки, членські внески та ін.

Тема 9. Ризики проектів Start-up

Ризики, що пов'язані із елементами стартапу. Основними елементами стартапів, за визначенням стартапу, є наступні: ідея, продукт, інвестиції, ринок, команда. При управлінні стартапом кожний із елементів може бути носієм ризику. Ризики, що виникають на різних етапах ЖЦ стартапу. Ризики передінвестиційної стадії життєвого циклу стартапів. Ризики інвестиційної

стадії стартапів та методи їх мінімізації. Ризики експлуатаційної стадії. Ризики інвесторів. Особливості ідентифікації та мінімізації ризиків інвесторів.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи оцінювання вартості стартапів	3
2	Моделі фінансування стартапів	3
3	Платформи фінансування соціальних стартапів	3
4	Методи оцінювання ризиків	3
5	Управління ризиками проектів Start-up	3

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (приклад)

- 1) Дати визначення поняття управління проектами стартап
- 2) Охарактеризуйте передумови формування стартап проектів.
- 3) Які загальнонаукові методи використовуються в проектуванні стартап при дослідженні процесів і явищ у суспільстві?
- 4) Статичні методи оцінювання проектів. Динамічний метод оцінювання проектів

- 5) Порядок планування витрат і проектного бюджету.
- 6) Методи розрахунку оцінок вартості.
- 7) Методи визначення кошторисної вартості: базисно-компенсаційний; ресурсний; ресурсно-індексний.
- 8) Бюджет проекту. Класифікація бюджетів.
Які спеціальні методи використовуються при дослідженні соціальних процесів і явищ у суспільстві
- 9) Календарний план проекту. Особливості процесу складання розкладу проекту. Інструменти складання розкладу проекту
Ключові характеристики ризиків і допущень при управлінні проектами
- 10) Які складові елементи утворюють управлінські відносини?
- 11) На яких засадах утворюються формальні організації?
- 12) Як виникає неформальна організаційна структура?
- 13) Яким чином формуються організаційні відносини?
- 14) Визначення основних правил самоменеджменту та їх зміст
- 15) Морально-етичні норми соціального менеджера у професійній діяльності
- 16) Розкрийте зміст якостей лідера організації
- 17) Дайте розгорнуту характеристику основних інструментів державної політики щодо регулювання підприємницької діяльності
- 18) Якими засобами здійснюється регулювання зайнятості населення?
- 19) Роль держави в сприянні розвитку та популяризації підприємництва

8. Методи навчання

Поєднання лекційних та практичних занять згідно графіку. Застосування презентацій та графічних даних для кращого засвоєння навчальних матеріалів. Зокрема, використання матеріалів університетів США та Західної Європи, отриманих в рамках програм підвищення кваліфікації викладачів (FER, Erasmus). Проведення ділових ігор та кейс-стадіз. Надання інформації з власного практичного досвіду, аналіз діючого законодавства України щодо регулювання соціальних відносин в суспільстві. Використання спеціалізованих онлайн-платформ (сфери соціального підприємництва) для моделювання соціальних проектів та розробки сценаріїв їх практичного застосування.

Наскрізні (протягом семестру) практичні дослідження згідно алгоритму: пошук ідей, створення, розвиток та можливе практичне втілення проекту стартап. з елементами комерційної складової. Підготовка бізнес-плану та курсової роботи на захист, як результатів практичного дослідження.

9. Форми контролю

Критерії оцінки виконання навчальних завдань є одним з основних способів перевірки знань, умінь і навичок студентів. При оцінці завдань за основу слід брати повноту і правильність їх виконання. Необхідно враховувати такі вміння і навички студентів:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання;
- викладати матеріал логічно й послідовно;
- користуватися додатковою літературою.

Передбачено проведення двох проміжних форм контролю успішності студентів, після завершення опрацювання тем по змістовим модулям 1 та 2. Підсумковий тест (іспит) в кінці семестру.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з Таблицею 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

Студентам, які успішно завершили засвоєння дисципліни, виконуючи всі вимоги робочого навчального плану, присвоюються кредити ECTS, призначені для дисципліни робочим навчальним планом. Кредити ECTS записуються в журнал рейтингової оцінки знань студента.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичні комплекси вивчення дисциплін (робочі програми, ілюстративні матеріали). Методичні вказівки до вивчення дисципліни, курс лекцій у вигляді презентацій PPoint.

12. Рекомендована література:

Основна:

1. Кредісов А.І. Менеджмент для керівників/ А.І.Кредісов, Є.Г.Панченко, В.А.Кредісов.–К.: Т-во «Знання»; КОО, 2009. –556 с
2. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика : навч. посіб. / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. –К. : Каравела, 2007. –296 с

3. Лукашевич Н.П. Самоменеджмент. Теория и практика: учеб./ Н.П. Лукашевич.–К.: Ника-Центр, 2007. –344 с.
4. Лукашевич М.П. Інноваційні соціальні технології професійного самовизначення особистості: навч. посіб. / М.П. Лукашевич. –К. : ІПК ДСЗУ, 2005. –141 с.
5. Назарова Г.В., Гончарова С.Ю., Ю.В. Сотникова, Н.В. Аграмакова. Соціальна економіка : навчальний посібник / – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.
6. Петренко Н.О. Управління проектами: навчальний посібник / Н. О. Петренко, Л. О. Кустіч, М. О. Гуменюк. – К. : ЦУЛ, 2017. – 244 с.
7. Руженський М.М. Соціальний менеджмент : навчальний посібник /М.М. Руженський. - К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 255 с.
8. Скуратівський В.А. Основи соціальної політики: навч. посіб. / В.А. Скуратівський, О.М. Палій. –К. : МАУП, 2002. –200 с.
9. Сурмін Ю.П. Соціологія управління : підруч. / Ю.П. Сурмін, І.П. Бедзюра. – К. : Освіта України, 2012. – 686 с.
10. Туленков М.В. Організаційна взаємодія в системах соціального управління (соціологічний аналіз): моногр./М.В. Туленков. –К.: ІПК ДСЗУ, 2015. –222 с.
11. Туленков Н.В. Введение в теорию и практику менеджмента: учебное пособие / Н.В.Туленков. - К.: МАУП, 2008. - 136 с.
12. Тверезовська Н.Т. Управління проектами: стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Н. Т. Тверезовська, В. А. Кищенко. – Режим доступу : http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18589/1/Zb_PDATU_10_2016.pdf
13. Топ-7 методів управління проектами: Agile, Scrum, Kanban, PRINCE2 и другие. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pmservices.ru/project-management-news/top-7-metodov-upravleniya-proektami-agile-scrum-kanban-prince2-i-drugie/>

13. Інформаційні ресурси (за наявності)